



Supply Chain Management

Tereza Pospíšilová & Aleš Hodinář

Obsah

SCM-definice a terminologie

Push a pull

Princip uspořádání řetězce

Typy dodavatelско-odběratelských vztahů

Efekt biče

Supply Chain

- Pojem: **Dodavatelský řetězec**
- Podle (Vaněček, a další, 2017 str. 10) je:

„Dodavatelský řetězec systém subdodavatelů, dodavatelů, výrobců, distributorů, prodejců a zákazníků, mezi kterými fungují obousměrné materiálové, informační, datové i finanční toky s cílem optimalizovat celý tento virtuální systém, a tak maximálně uspokojit konečného zákazníka.“

- Pojem: **Supply Chain Management**

Podle (Gros, 2016 str. 26): „Řízení dodavatelských řetězců v sobě zahrnuje plánování a řízení všech aktivit, které vyžaduje vyhledávání zdrojů a nákup, transformaci zdrojů a realizaci dalších logistických aktivit. Významná je skutečnost, že zahrnuje koordinaci a spolupráci mez partnery v řetězci, kterými mohou být dodavatelé, zprostředkovatelé, poskytovatelé logistických služeb a zákazníci. V podstatě logistický řetězec integruje řízení nabídky a poptávky uvnitř i mezi organizacemi.“

Pojem: Value Chain Management

Podle (Cardiová, 2020) „Hodnotový řetězec je obchodní model, který popisuje celou škálu činností potřebných k vytvoření produktu nebo služby. Pro společnosti, které vyrábějí zboží, zahrnuje hodnotový řetězec kroky, které zahrnují uvedení produktu od koncepce až po distribuci a vše mezi tím - například získávání surovin, výrobní funkce a marketingové aktivity.“

Push and Pull

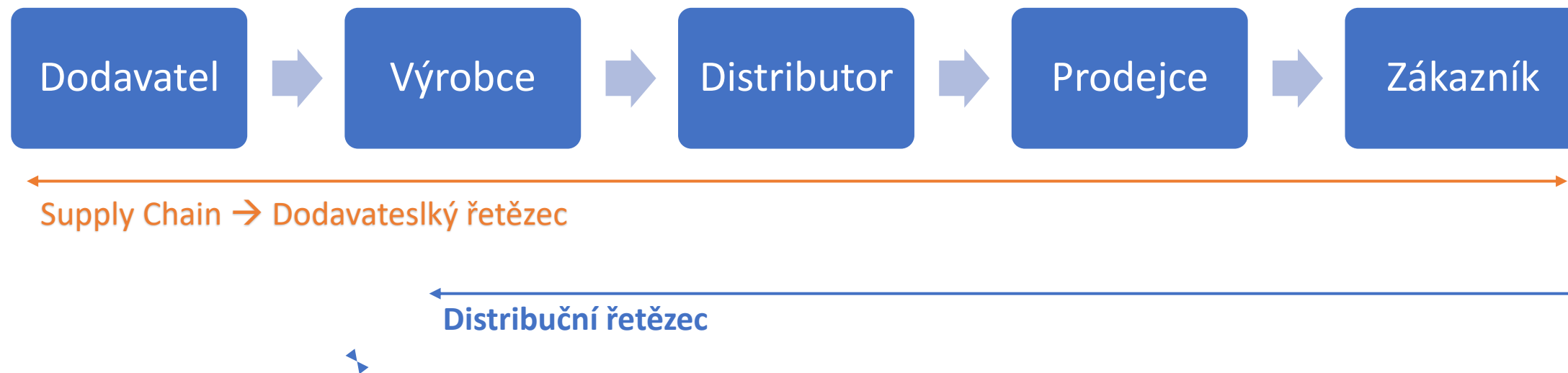
Pull

- výroba se řídí podle došlých objednávek, materiál je „vytahován“ (zásoby jsou určeny pro konkrétní zákazníky)
- Zákazník táhne řetězec → podnik by neměl výrobek požadovat po řetězci dříve, než jej vyžaduje zákazník
- Nedochozí k plýtvání, nutnost dobré komunikace v řetězci, snížení skladových nákladů
- **LEAN PRODUCTION** → využívání PULL systému → implementace za pomoci např. systému KANBAN (kanbanové karty) nebo VSM (Value Stream Mapping → nastavení toku materiálu a informací potřebných k dodání výrobku nebo služby zákazníkovi)

Push

- výroba se řídí plánem vytvořeným na základě prognózy poptávky (spotřeby), zásoby nejsou přiřazeny konkrétním objednávkám
- Jednostranné zaměření na ceny, vysoké náklady v celém systému
- Produkty jsou vyrobeny a následně je snaha o jejich prodání

Princip uspořádání řetězce



Distribuční řetězec tvoří následující distribuční články:

- **Odbytové (expediční) sklady výrobců:** sklady hotových výrobků, podnikové prodejny
- **Distribuční/logistické sklady výrobců, velkoobchodů, distributorů a poskytovatelů logistických služeb:** Logistická centra, crossdocková centra, sklady maloobchodních prodejen, konsignační sklady (sklad zboží u odběratele)

Základní typy distribučních řetězců

Jednostupňová distribuce:

- Dodávky výrobců přímo odběratelům
- Příklady: letadla, zbraně, drobní podnikatelé

Dvoustupňová distribuce prostřednictvím distribučních a velkoobchodních skladů:

- Příklady: B2B, cash and carry,

Dvoustupňová distribuce prostřednictvím maloobchodních prodejen:

Příklady: podnikové prodejny, čerstvé pečivo

Třístupňová distribuce:

- Dodávky širokého sortimentu zboží v rozsáhlých regionech – nejčastěji používaný typ distribuce
- Příklady: potraviny, bílé zboží, elektronika

Kolaborativní distribuce:

- Multiklientský sklad, kde výrobci či obchodní řetězce sdílejí logistické kapacity

Typy dodavatelско – odběratelských vztahů

- **Tradiční řetězce s přetržitými toky** → sklady a mezisklady, výroba ve velkých dávkách z důvodu snížení nákladů. Využívání PUSH systému
- **Řetězec s kontinuálními toky** – bez skladu surovin, využití systému JIT, uplatnění pull principu. Výroba v malých dávkách, plynulý materiálový tok. Výroba reaguje pružně na požadavky zákazníků
- **Řetězec se synchronním tokem** – tvoří ho dodavatel surovin, výrobce a zákazníci. Vytvořen ŘÍDÍCÍ článek → synchronizace procesů, přenosů informací a dat

Efekt biče (Bullwhip Effect)

- Protisměrná variabilita poptávky v dodavatelském řetězci, která se zvětšuje směrem od koncových zákazníků k výrobcům a jejich dodavatelům.
- Příčina: malé výkyvy poptávky při lokálně omezeném rozhodování.
- Následek: velké výkyvy v objemech objednávek ve vyšších vrstvách řetězce proti směru materiálového toku.
- Důsledky výkyvů: růst zásob, růst vázanosti kapitálu, růst nákladů.
- Eliminace efektu biče: sdílení informací v dodavatelském řetězci a jejich správné vyhodnocení (koncepte Efficient Consumer Response, ECR).

Obrázek: <https://sketchplanations.com/the-bullwhip-effect> .



ZDROJE

- VANĚČEK, Drahotuš a Radek TOUŠEK. Řízení dodavatelského řetězce [online]. Jihočeská Universita v Českých Budějovicích, 2017, 10-14 [cit. 2020-09-08]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/108447058-Rizeni-dodavatskeho-retezce-drahos-vanecekradek-tousek.htm>
- GROS, Ivan, 2016. Velká kniha logistiky. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze. ISBN 978-80-7080-952-5.
- TARDIOVÁ, Carla. Hodnotový řetězec. *Investopedia*. 2020, **2020**, 10.